

τοῦτο πράξας, ἀπήντησεν ἀντίστασιν διόλου ἀπροσδόκητον, καὶ τὸ αἷτιον τῆς ὁποίας νὰ καταλάβῃ δὲν ἦδύνάτο. Ἀφιερώσας τὸ κυριώτερον τῆς προσοχῆς αὐτοῦ εἰς τὰ κυριώτερα συμφέροντα, διήγειρε τὴν ἐκπλήξιν, τὴν περιφρόνησιν, καὶ τὴν ἔχθραν τῶν πλειοτέρων κατοίκων τῆς πόλεως, ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε σπανίως ἀνέφεραν τὸ ὄνομά του χωρὶς ὄρον τινὰ ὀνειδισμοῦ, ὁ ὁποῖος μεταφράσθη κατὰ διαφόρους τρόπους εἰς ὅλας τὰς νεωτέρας γλώσσας. Τοῦ ξένου ἡ ἀπορία καὶ ὁ θαυμασμός διὰ τοῦτο, ὡς καὶ διότι ἐφαίνοντο οἱ συμπολῖται αὐτοῦ τόσο ἀμέριμνοι περὶ τῶν ἰδίων συμφερόντων, ἦσαν καὶ υπερβολὴν μεγάλα. 'Πῶς,' ἔλεγεν, 'εἶναι δυνατόν, ἄνθρωποι, μέλλοντες νὰ ὑπάρχωσιν αἰωνίως, νὰ φροντίζωσι μόνον διὰ τὰς χρεῖας καὶ ἡδονὰς τῆς ὀλιγοχρονίου ταύτης ζωῆς;'. Τοῦτο ἀλλέως νὰ ἐξηγήσῃ δὲν ἠμπόρει, πλὴν ὑποθέτων αὐτοὺς παραρρονοῦντας ὥστε, καὶ ἀντὶ νὰ μνησικακῇ διὰ τὴν ὁποίαν συχνὰ ἐλάμβανεν ἄγροικον μεταχειρίσιν, ἔτρεφε πρὸς αὐτοὺς αἰσθήματα τὰ πλέον φιλόστοργα καὶ συμπαθητικά.

Ἄν ποτε ὑπὸ πειρασμοῦ κινούμενος παρέβαινε κάμμιαν τῶν συνθηκῶν τῆς μελλούσης εὐδαιμονίας, ἐδρῆναι τὴν μανίαν του πικρότατα· εἰς ὅλας δὲ τὰς ὁποίας ἐλάμβανεν ἀπ' ἄλλους παρακινήσεις νὰ πράξῃ τίποτε ἀσυμβίβαστον μὲ τὰ ἀληθῆ αὐτοῦ συμφέροντα, ἔδιδε μίαν μόνον ἀπόκρισιν. 'Ὡ, ἐφώναζεν, 'ἔχω ν' ἀποθάνω! ἔχω ν' ἀποθάνω!'

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΡΧΙΩΝ.

ΝΟΜΙΖΕΤΑΙ ἄρκετὰ γενικῶς ὅτι τὸ ὑπερβολικὸν πάθος τῆς ἐξουσίας, ἡ ἡ σπουδार्χία, εἶναι ἴδιον τῶν γενναίων καὶ μεγαλοφύχων. Πλὴν εἰς ἐμὲ φαίνεται ἐξ ἐναντίας ὅτι χαρακτηρίζει σχεδὸν πάντοτε τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἵτινες δὲν ἔχουν κάμμιαν ἀληθινὴν μεγαλοφυχίαν, καὶ τῶν ὁποίων ἡ καρδιά δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὴ κανενὸς γενναίου αἰσθήματος. Τὰ πλέον ταπεινὰ ἀνδράποδα, τὰ πλέον ἀγενῆ ὑποστηρίγματα τῆς τυραννίας, εἶναι καθ' αὐτὸ ἐκεῖνοι, οἵτινες ζητοῦν μὲ τὴν πλέον ἐνθερμον ἐπιθυμίαν τὰς περιστάσεις τοῦ νὰ ὑψωθῶσιν ὑπὲρ τῶν ἴσων, ἡ καὶ ἀνωτέρων ἑαυτῶν εἰς τὰ προτερήματα καὶ εἰς τὴν πραγματικὴν ἀξίαν. Οὗτοι εἶναι καὶ οἱ μεταχειριζόμενοι μὲ τὴν πλέον μεγάλῃ ἀναίδειαν καὶ ἀπανθρωπίαν τὴν ἐμπιστευθεῖσαν εἰς αὐτοὺς ἐξουσίαν, ὅσον καὶ ἂν ᾖ ἡ προσωρινὴ ἡ μικρά. Ἐὰν ὁ μονάρχης ᾖ τις φυσικῶς ἀπὸ τὴν χίμαιραν τῆς ἀπολύτου δυνάμεως, ἡ κάνεῖς ἀρπακτὴρ, τὸν ὁποῖον σπάνιὰ τινὰ προσωπικὰ προτερήματα καὶ συνδρομὴ περιστάσεων ἔτι σπανιωτέρων ἔφεσαν εἰς τὴν ὑπερτάτην τάξιν, βλέπει ὅλους τοὺς κατωτέρους φιλοδόξους σπεύδοντας, συγκινουμένους πανταχόθεν, διὰ νὰ ἐξάψωσι καὶ νὰ χορτάσωσι τὴν βασιανίζουσαν αὐτὸν δίψαν τοῦ δεσποτισμοῦ, ἀμιλλωμένους ποῖος νὰ πωλήσῃ εἰς αὐτὸν τὰ πλέον ἱερὰ δικαιώματα τῶν ὑπῆκόων, προσφέροντας εἰς αὐτὸν θυσίαν τὰς πλέον πολυτίμους ἀσφαλείας τῶν, διὰ νὰ ἀπολαύσωσιν εἰς ἀμοιβὴν

τῆς ἀνδραποδώδους ἀφοσιώσεώς των μερίδα τινὰ τοῦ χρυσοῦ τοῦ βιαίως ἀφαιρουμένου ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους ἢ ἀπὸ τὰ ξένα ἔθνη, μέδεξιν τινὰ τῆς ἀχαλινώτου ταύτης καὶ ἀπεριόριστου ἐξουσίας. Ἰδὲ, τέλος πάντων, εἰς ὅλας τὰς τάξεις καὶ σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς καταστάσεις, τὸ ἀπειρον ἐκεῖνο πλῆθος τῶν ὀργάνων τῆς τυραννίας μεταχειριζομένους τὴν συκοφαντίαν, τὸ ψεῦδος, τὴν διαβολὴν, τὴν ραδιουργίαν, τὴν χαμερπῇ κολακείαν, καὶ ὅλα τὰ αἰσχροτέρα μέσα, διὰ νὰ ὑποσκελίσωσιν ἀλλήλους, διὰ νὰ ἀναβῶσιν εἰς θέσεις, εἰς τιμὰς, εἰς ἀξιώματα. Ἐρώτησε τώρα τὸν ἑαυτὸν σου ἂν οἱ μὲ τοιούτους τρόπους πλησιάζοντες τὸν ὑπέρτατον διανομέα τῶν δοκούντων τούτων ἀγαθῶν ἦναι ἱκανοὶ νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς αὐτὸν εὐγενεῖς ἢ γενναίους στοχασμούς· ἂν αὐτὸς οὗτος ἐμπορῇ νὰ συλλάβῃ τοιούτους στοχασμούς, ὅταν εἰς πᾶσαν στιγμὴν αἰσθάνεται τὴν χρεῖαν τοῦ νὰ περιστοιχίζεται ἀπὸ τοιούτους βοηθοῦς. Ἄς συμπεράνωμεν λοιπὸν ὅτι ἡ ἄμετρος ἐπιθυμία τῆς ἐξουσίας, καὶ ὅλαι αἱ πράξεις ἡ οἱ προσδιορισμοὶ οἱ ἐκ ταύτης γεννώμενοι, εἶναι ἀκόμη χειρότερα παρὰ τὸν ὑπερβολικὸν ἔρωτα τοῦ πλούτου, τὸ δεῖγμα τῆς πλέον στενῆς προσωπικότητος, τὸ δεῖγμα ἐνὸς ἐγωῖσμοῦ, ὅστις τείνει ἀκαταπαύστως εἰς τὸ νὰ σβέσῃ ὅλα τὰ πατριωτικά, τὰ τίμια, καὶ τὰ φιλάνθρωπα αἰσθήματα.—ΒΑΜΒΑΣ.

Η ΡΩΣΣΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ.

ΑΔΥΝΑΤΟΝ εἶναι νὰ παρατηρήσῃ τις γεωγραφικὸν πῖνακα τοῦ κόσμου, καὶ νὰ μὴ θαυμάσῃ τὸ μέγεθος τῆς Ῥωσσικῆς αὐτοκρατορίας. Κατέχει τὸ ἑννατημόριον τῆς οἰκουμένης, καὶ ὑπερβαίνει πολὺ κατὰ τὴν ἔκτασιν τὴν Ῥωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν, ὅτε ἡ κυριότης αὐτῆς ἐξετείνετο ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου εἰς τὴν Βρετανίαν. Ἡ μεταξὺ Κίνας καὶ Ῥωσσίας ὁροθετικὴ γραμμὴ ὑπερβαίνει τρισχίλια μίλια κατὰ τὸ μήκος, οὕσα ὅλη ἰσομήκης μετὰ γραμμὴν συμμένην ἀπὸ τὴν νοτιοδυτικὴν ἄκρην τῆς Πορτογαλλίας εἰς τὴν βορειανατολικὴν ἄκρην τῆς Εὐρώπης, περὶ τὰ ἑξακόσια δὲ μίλια μακροτέρα γραμμῆς συμμένης ἀπὸ τὴν μεσημβρινωτάτην ἄκρην τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Παγωμένου Ὤκεανου. Μὲ τὴν Ῥωσσίαν παραβαλλομένη ἡ Μεγάλῃ Βρετανία ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς περιοχῆς, καταντὰ πολὺ ἀσήμεντος, καθότι τὸ μέγιστον αὐτῆς μήκος δὲν ὑπερβαίνει 600 μίλια, τὸ δὲ μέγιστον πλάτος μόνον 320. Ἀλλὰ τὸ διάστημα ἀπὸ τὴν ἐπὶ τῆς Βαλτικῆς Ῥίγαν ἕως εἰς τὸν ἐν Καμσάτκα λιμένα τοῦ Πέτρου καὶ Παύλου εἶναι ὑπὲρ τὰς 11,500 μίλια· εἰς δὲ τὸ Ῥωσσικὸν Ταχυδρομικὸν Κατάστιχον εὐρίσκεται σειρὰ τις δρόμου διὰ σταθμῶν σημειωμένη, φθάνουσα εἰς 8134 μίλια. Ταχυδρόμος ἀπὸ τὴν Πετρούπολιν εἰς τὴν Καμσάτκαν ἀπαιτεῖ ἑκατὸν ἡμέρας διὰ νὰ τελειώσῃ τὴν ὁδοιπορίαν καὶ μολονότι κατὰ τὸ ἔσχατον μέρος προχωρεῖ μὲ βραδύτητα, τὰς πρώτας ὁμῶς τεσσαράκοντα ἡμέρας ὁδεύει συνήθως ἑκατὸν ἐξήκοντα μίλια καθ' ἡμέραν.

Ἄλλ' ἡ δύναμις ὁποιοδήποτε κράτους δὲν εἶναι ποτὲ ἀνάλογος μὲ τὴν ἔκτασιν ἀπλῶς αὐτοῦ. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Ῥωσικῆς αὐτοκρατορίας τὸ 1836 ἀνέβαινεν εἰς 61,000,000, ἡ περίπου ἐν πεντηκοστημῶριον τοῦ ἀνθρώπινου γένους· πλὴν συνίσταται ἀπὸ διάφορα γένη, ἐξ ὧν τινὰ μὲν εὐρίσκονται εἰς νομαδικὴν ἔτι καταστάσιν, καὶ περιπλανῶνται μὲ τὰ ἑαυτῶν ποίμνια εἰς τὰς ἀπείρους πεδιάδας ἢ στέππας τῆς Ἀσιατικῆς Ῥωσσίας, ἄλλα δὲ πορίζονται τὰ πρὸς ζωὴν μόνον διὰ τῆς ἀλιευτικῆς καὶ θηρευτικῆς. Αἱ πεδιάδες ἔχουν τοὺς διαφόρους τῆς καρποφορίας βαθμοὺς τοὺς συνήθως εὐρίσκομένους εἰς τόσον ἔκτεταμένην περιοχὴν, πολλὰ χεῖρ μὲν οὖσαι παχύταται, ἄλλοι δὲ ὀλιγώτερον εὐφοροί, καὶ εἰς τινὰ μέρη παντάπασιν ἄγονοι. Μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Ὄβη καὶ τοῦ Παγωμένου Ὠκεανοῦ ἐπικρατοῦν ἀπειρα ἔλη καὶ βαλτώδη δάση. Ἡ ἐπαρχία τῆς Τοβόλσκης, ἃν καὶ χιλίων μιλίων τὸ πλάτος, περιέχει μόλις 500,000 κατοίκων· εἰς δὲ τὴν βορειανατολικὴν ἄκρην τῆς Ῥωσικῆς Αὐτοκρατορίας ὁ μέγας πεζοδρόμος Ἀγγλὸς Κοχράνης περιῆλθε τετρακόσια μίλια χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ ἐν ἄτομον, καὶ εἰς τὸ διάστημα χιλίων μιλίων ἶδε μίαν μόνον κατοικίαν. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ἀρχαγγέλου, ἣτις εἶναι τριπλασία τῆς Μεγάλης Βρετανίας, καὶ ἰσομεγέθους μ' ὁλόκληρον τὸ Αὐστριακὸν κράτος, μόλις συμποσῶνται ὁ πληθυσμὸς εἰς ἓνα πρὸς ἕκαστον τετραγωνικὸν μίλιον. Τὸ μόνον σχεδὸν ἀναπαυτήριον, τὸ ὁποῖον ὁ ὁδοιπόρος εὐρίσκει εἰς τὰς μισοξένους χώρας τῆς Ἀνατολικῆς Σιβηρίας, εἶναι ποταποὶ τινες οἰκίσκοι ἀπὸ στελέχη, ὑπὸ τῶν δημοσίων ἀρχῶν οἰκοδομημένοι εἰς κάθε εἰκοσιπέντε μίλια. Εἶναι δὲ ἀκατοίκητοι, δώδεκα περίπου τετραγωνικῶν ποδῶν, χωρὶς παράθυρα, πρὸς σκέπην μόνον χρησιμεύοντες. Αὕτη ὁμως εἶναι ἡ ἀσχημοτέρα εἰκὼν τῆς Ῥωσικῆς αὐτοκρατορίας, ἀληθεύουσα μόνον ὡς πρὸς τὰ βόρεια μέρη της. Ἀπὸ 38^{ου} ἕως 78^{ου} ἔκτεινομένη, παριστάνει πᾶσαν ποικίλιαν κλίματος, τὸ θερπνότερον τῆς νοτίου Εὐρώπης, ὡς καὶ τὸ δριμύτατον τοῦ ἀρκτικοῦ κύκλου. Τῶν κεντρικῶν καὶ νοτίων μερῶν αἱ ἐπαρχίαι εἶναι ὀλίγον κατωχημέναι, μολοντί τὸ χῶμα καὶ τὸ κλίμα εἶναι προσφύεστατα εἰς τὴν πρόοδον τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ πληθυσμοῦ· ἀλλ' εἰς τὰς μεσημβρινὰς χώρας τῆς Ῥωσσίας ὑπάρχει ὀλιγώτερον ἐθνικὸν φρόνημα παρ' εἰς τὰς βορείους, ἔωσθ' νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἀμφισβητούμενην χώραν τῆς Γεωργίας καὶ Κιρκασσίας, ὅπου γίνεται ἀκόμη ἀντίστασις ἐνοπλος εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Ῥωσσίας. Ἡ μετατροπὴ ὁμως τῶν ὑπὸ τὸ Ῥωσικὸν κράτος διαφόρων λαῶν εἰς Ῥωσικὰ ἔθνη καὶ φρονήματα προχωρεῖ ὅσον ταχέως ἡδυνάτο τις νὰ ἐλπίσῃ. Κατὰ τὸ μέσον καὶ τὸν νότον, ἀντὶ τῶν παχέων ὀμίχλων, αἵτινες ἐπικαλύπτουσι τοὺς αἰγιαλοὺς τοῦ Παγωμένου Ὠκεανοῦ, καὶ ἀντὶ κλίματος, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὴν γεωργίαν διώκει τοὺς ἀνθρώπους εἰς τοὺς ποταμούς καὶ τὰ δάση πρὸς ζήτησιν τροφῆς, εὐρίσκωμεν τὰ φυτὰ τῶν τροπικῶν καὶ τὰ ἐκλεκτότερα προϊόντα τῆς

εὐκράτου ζώνης. Ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ταναΐδος (Don) βλαστάνει αὐτόματον τὸ τῆς ἀμπέλου κλῆμα, καὶ προσπαθήσεις γίνονται τώρα πρὸς καλλιέργειαν τοῦ ζαχαροκαλάμου καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ. Μεταξὺ 49^{ου} καὶ 51^{ου} πλάτους, εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Κοζάκων τῆς Σιβηρίας κατεχομένην χώραν, πέπονες καὶ τὸ καπνόχορτον ἀναφύονται ἀκαλλιέργητα. Ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἰρτισσοῦ ἡ θερὴ τροφή, κατὰ τὸν προειρημένον Κοχράνην, συνίστατο ἀπὸ ἄρτον μὲ ὠραίους πέπονας καὶ σικίους (ἀγγούρια). Ὁὐδαμῶς τοῦ κόσμου, λέγει αὐτὸς, προσφέρονται μεγαλύτεραι ἢ βεβαιότεραι ὠφέλειαι εἰς τὸν γεωργὸν παρ' ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὀχθῆς τοῦ ποταμοῦ τούτου, ὅπου τὸ χῶμα εἶναι παχὺ τι μελᾶγγειον· σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ λόγος ἐνταῦθα περὶ τῆς Σιβηρίας, χώρας θεωρουμένης ὡς παροιμιωδῶς μισοξένου, καθὼς καὶ τῶνόντι εἶναι εἰς τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς.

Πολλὰ τῶν ὠραιότερων ἐπαρχιῶν τῆς νοτίου Ῥωσσίας ἦσαν σχεδὸν ὅλως ἀκαλλιέργητοι περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος. Ἡ αὐτοκρατορία ὁμως Αἰκατερίνα, ὀλίγον μετὰ τὴν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἀνάβασιν, προσεκάλεσε ξένους ἀποίκους διὰ νὰ κατοικήσωσιν αὐτάς, καὶ 10,000 Γερμανῶν, Ἑλβετῶν, Γάλλων, καὶ Σουηδῶν ἐτέθησαν εἰς πλεον παρ' ἑκατὸν κῶμας, κειμένας ὡς ἐπιτοπλεῖστον μεταξὺ τοῦ Βόλγα καὶ τοῦ Ταναΐδος. Αἱ κῶμαι αὗται φαίνονται πολὺ εὐδαίμονες, καὶ ταχέως αὐξάνουν κατὰ τὸν πληθυσμὸν· οἱ τοκετοὶ πρὸς τὰς ἀποβιώσεις εἶναι ὡς τρία πρὸς ἓν. Καὶ ἀλλαχοῦ εὐρίσκονται πολλὰ ἄλλα ἀποικίαι ξένων, μάλιστα Γερμανῶν· ἐνθαῤῥύνονται δὲ διὰ τῆς ἀτελείας οἱ οἰκισταί. Ἡ ἀγεώργητος εἰσέτι χώρα εἶναι μεγίστης ἐκτάσεως. Περιηγητῆς Ἀγγλὸς, ὅστις περιῆλθε διάφορα μέρη τῆς Ῥωσικῆς αὐτοκρατορίας τὸ 1826, ἀναφέρει ἔκτεταμένας περιοχὰς εἰς τὴν γειτονίαν τοῦ Ταγαρόρου, ἐπὶ τῆς Μαιώτιδος Λίμνης, ἐχούσας εὐφωρῶτατον χῶμα, καὶ ἀρμοδίας εἰς παραγωγὴν ὁποιοδήποτε ἢ καὶ παντὸς πράγματος· ἀλλ' ὁ πληθυσμὸς ἦτον ὀλίγος, καὶ οὐχὶ ἀρκετὸς πρὸς καλλιέργειαν τῆς γῆς. Εἰς τὴν ὠραίαν ταύτην χώραν διέβη πολλοὺς τόπους ἐξήκοντα μιλίων ἔρημον ἔχοντας.

Ἐκ τῶν προηγουμένων ἐμποροῦμεν μικράν τινα ἰδέαν νὰ σχηματίσωμεν τῶν πολυποικίλων περιστάσεων, καθ' ἃς ὑπάρχει ὁ ἄνθρωπος εἰς χώρας τόσον διαφόρους, ὅσον αἱ εἰς τὴν Ῥωσικὴν αὐτοκρατορίαν περιλαμβανόμεναι. Εἰς ἓν μέρος εἶναι τροπικοῦ χαρακτῆρος τὰ φυτὰ· ἀλλαχοῦ (παρὰ τὸν Παγωμένον Ὠκεανὸν) μετὰ βίας τρέφουν οἱ κάτοικοι ζεῦγος ἀγελάδων· ξηρόχορτον φέρεται δι' αὐτάς ἀπὸ τόπους ὀγδοήκοντα μίλια μακρὰν. Ἴπποι φθάνουσι μὲν κάποτε εἰς τὸ μέρος τοῦτο, ἀλλὰ διαμένουν ὀλίγας μόνον ἡμέρας, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὁποίων τρέφονται ἀπὸ τὰς κορυφὰς καὶ τὸν φλοῖον θάμνων, ἢ ἀπὸ βρύων. Εἰς τὴν γεωργικὴν, εὐρίσκομεν διάφορα μέσα ἐνεργούμενα κατὰ διαφόρους τόπους πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ. Λάβε, παραδείγματος χάριν, τὴν χρῆσιν ζωϊκῆς δυνάμεως· ἐνὶ πρὸς νότον

τῆς Τοβόλσκης σύρονται ὑφ' ἵππων οἱ χαμουλκοί, πρὸς βορρᾶν τοῦ τόπου αὐτοῦ μεταχειρίζονται μόνον ταρανδούς ἢ σκύλους. Εἰς τὴν Κριμέαν χρησιμεύει ἡ δύο ὕβους ἔχουσα κάμηλος. Εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Ταγαρ-ρόγου ἐμπορεῖ τις νὰ ἴδῃ τὸ ἄροτρον ὑπὸ δέκα βοῶν συρόμενον, ὁμοιοχρωμάτων καὶ σχεδὸν ἰσομεγεθῶν μ' ἐλέφαντας. Εἰς ἄλλα μέρη, βόες ἀπὸ τὰς στέππας τοῦ Βόλγα, τοῦ Τανάϊδος, καὶ τοῦ Καυκάσου χρησιμεύουν εἰς τὸ μεταφέρειν πραγματείας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εἰς τὸ γεωργεῖν. Ὁ χειμὼν, ὅστις κατὰ τινὰς ἐπαρχίας εἶναι καιρὸς ἀδρανείας καὶ ἀναπαύσεως, εἶναι εἰς ἄλλας ἐποχὴ ἐνεργείας, θορύβου, καὶ ζωηρότητος. Οἱ τροχοὶ ἀφαιροῦνται ἀπὸ τὰ ὀχήματα, αἱ δὲ πραγματεῖαι μεταφέρονται μὲ παράδοξον εὐκολίαν ἐπὶ τῆς κρυσταλλωμένης ἐπιφανείας τῆς χιόνος. Τὸν καιρὸν τοῦτον τὰ ἀγώγια εἶναι πολὺ εὐθηνότερα παρ' εἰς ἄλλας περιόδους τοῦ ἐνιαυτοῦ. Τοιαῦται ἐκπληκτικαὶ διαφοραὶ δὲν ὑπάρχουν εἰς χώρας ὀλιγώτερον ἐκτεταμέναις· ἀλλ' ἀποχρῶσα περιγραφή τῶν κυριωτέρων ποικιλιῶν, ὅσαι κατὰ τὴν Ῥωσσίαν ὑπάρχουν εἰς τὰς βιωτικὰς τέχνας, ἡδε-λεν ἐκταθῇν εἰς πολλὰ διεξοδικὰ ἄρθρα.

Μόλις εὐρίσκεται εἰς ὁποιοδήποτε μέρος τῆς Ῥωσσίας ἡ τῆς ἐργασίας συγκέντρωσις καὶ ἡ τῆς ζωϊκῆς καὶ μηχανικῆς δυνάμεως ἐκτεταμένη ἐφαρμογὴ, ἡ ὑπάρχουσα εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Γαλλίαν, καὶ εἰς ἄλλα τινὰ μέρη τῆς Εὐρώπης. Εἰς πολλὰς ἐπαρχίας αἱ κωμοπόλεις εἶναι ὀλίγαι, καὶ δύσκολος ἡ μεταξὺ αὐτῶν συγκοινωνία. Ἐμπόριον ἐνεργεῖται ὀλίγον ἢ καὶ οὐδὲν, καὶ τὰ ἐργόχειρα τοῦ ἀπλουστάτου εἶδους εὐρίσκονται εἰς τὴν νηπιότητά των. Ἀλλὰ τὰ προϊόντα ὅλα ὁμοῦ τῆς βιομηχανίας ἐξήκοντα ἑκατομμυρίων λαοῦ εἶναι κατὰ φυσικὸν λόγον ἀμύπολλα.

Τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Ῥωσσίας πρωτίστη καθεδρὰ εἶναι ἡ Πετρούπολις, (τὴν ὁποίαν περιεγράψαμεν εἰς τὸν 33 ἀριθμὸν τῆς Ἀποθήκης, Σελ. 135 Τόμ. γ'.) τοῦ δ' ἐσωτερικοῦ ἡ Μόσχα. Τῆς πρώτης λιμὴν κυρίως εἶναι ἡ Στεφανούπολις, Cronstadt, ἃν καὶ τριάκοντα ἔν μίλιον ἀπέχουσα, ἥτις εἶναι καὶ ὁ μέγας ναύσταθμος τοῦ εἰς τὴν Βαλτικὴν Ῥωστικοῦ στόλου. Ἐπειδὴ δὲ τὰ τοῦ Νεῦα ὕδατα, παρὰ τὸν ὁποῖον κεῖται ἡ Πετρούπολις, δὲν ἔχουν ἀρκετὸν βάθος ὥστε νὰ δέχωνται μεγάλα πλοῖα, διὰ τοῦτο ἀποβιβάζονται εἰς τὴν Στεφανούπολιν τὰ φορτία των, καὶ μετακομίζονται διὰ λέμβων εἰς τὴν μητρόπολιν. Ἡ Στεφανούπολις εἶναι ὠκεοδομημένη ἐπὶ νήσου, ἥτις ἔχει ἑπτὰ μιλίων μῆκος, ἐνὸς δὲ πλάτος· τὴν εἰσοδὸν τοῦ λιμένος ὑπερασπίζει φρούριον ὠκεοδομημένον ἐπὶ ἀντικρυνοῦ τινὸς λόφου. Ἐνταῦθα ὑπάρχουν ἐκτεταμένοι ναύσταθμοι καὶ νεώρια, μὲ ἀποθήκας καὶ ὅλα τὰ μεγάλα καταστήματα, ὅσα χρειάζονται πρὸς ἐπισκευὴν καὶ παρασκευὴν στόλου, ὁμοῦ καὶ χωνευτήρια κανονίων, σχοινίων ἐργοστάσια, κτλ. Τὴν Στεφανούπολιν ἐθεμελίωσεν ὁ Μέγας Πέτρος. Πρῶτον πλοῖον ἐμπορικὸν ἐφάνη εἰς τὸν Νεῦαν ἔν ἐκ τῆς Ὀλλανδίας τὸ 1703· περιεποίηθη δὲ

μὲ μεγίστην φιλοξενίαν τὸν πλοίαρχον καὶ τὸ πλήρωμα ὁ Πέτρος. Τὸ 1714 ἐφθασαν δεκαεὶς πλοῖα· τῶρα δὲ εἰσέρχονται κατ' ἔτος ἀπὸ 1300 ἕως 1500 πλοῖα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἡμισυ εἶναι συνήθως Ἀγγλικά. Ἡ ναυτιλία ὑπάρχει ἐλευθέρᾳ περὶ τὰς 190 ἡμέρας ἐτησίως, ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ Μαΐου ἕως τὰ τέλη τοῦ Νοεμβρίου. Ἡ Στεφανούπολις περιέχει πολλὰς καλὰς καλοστρωμένας ὁδοὺς, ἀλλὰ, τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν ἐξαιρουμένων, αἱ οἰκίαι εἶναι ξύλιναι. Τὰ πρώτιστα δημόσια οἰκοδομήματα εἶναι τὸ Ναυαρχεῖον, τὸ Ναυτικὸν Νοσοκομεῖον, ἡ Σχολὴ τῶν Πρωρατῶν, τὸ Χρηματιστήριον, τὸ Τελωνεῖον, καὶ οἱ Στρατῶνες. Κατὰ τὸ θέρους ἐπικρατεῖ μεγίστη ζωηρότης· διότι ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡ ἐργασία συσσωρεύεται εἰς ὀλίγων μηνῶν διάστημα· ἀλλ' ὅταν, τοῦ χειμῶνος πλησιάζοντος, ἀναχωρῶσι τὰ ἔσχατα πλοῖα, περίφοβα μὴ κλεισθῶσιν ὑπὸ τοῦ πάγου, ἡ σκηνὴ μεταβάλλεται, καὶ τὰ πάντα καταντῶσι νωθρά. Τῆς Στεφανουπόλεως ὁ πληθυσμὸς κατὰ τὸ θέρους συμποσοῦται εἰς περίπου 40,000, ἐκτὸς στρατιωτῶν, ναυτῶν, καὶ ἄλλων εἰς τὰ νεώρια ἐνασχολουμένων. Οἱ Ἀγγλοὶ εἶναι πολυπληθέστεροι ὁποίωνδήποτε ἄλλων ξένων.

Ἔπεται ἡ συνέχεια.

ΧΟΡΟΣ Εἰς ἈΝΘΡΑΚΩΡΥΧΕΙΟΝ.

Εἰς τινὰ μέρη τῆς Ἀγγλίας, ὅπου ἐξορύσσονται οἱ γαιάνθρακες, ἐπικρατεῖ συνήθεια, ὅποταν εὐρεθῇ νέον στρώμα γαιανθράκων, νὰ ἐορτάζωσι διὰ τινος δημοσίου εὐθυμίας τὸ συμβεβηκὸς οἱ κάτοικοι τῆς περιχώρου. Αἱ χαραὶ αὗται εἶναι διαφορῶν εἰδῶν· κανόνια ἐκπυροσκοροῦνται, πομπαὶ δημόσιαι σχηματίζονται, κτλ. ἀλλὰ τὸ ἐπόμενο, τὸ ὁποῖον ἐγινε τὴν 6ην Φεβρουαρίου, 1829, εἰς τὸ ἐν Γόσφορδ ἀνθρακωρυχεῖον, εἶναι ἴσως ἰδιαιτέρας μνήμης ἄξιον.

Δύο ἡμισυ ἔτη εἶχαν ἐξοδεύσειν οἱ μεταλλευταὶ τοῦ Γόσφορδ, βόθρον σκάπτοντες διὰ στερεοῦ βράχου· ἀποῦ δὲ διέτεμον 160 ὀργυῖας, ἐφθασαν τέλος εἰς τοὺς ἀνθρακας. Τοῦτο ἐκρίθη συμβεβηκὸς πολλοῦ λόγου ἄξιον εἰς τὴν περιχώρον, καὶ μεταξὺ πολλῶν ἄλλων χαρῶν, αἵτινες ἐγιναν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ἦτο καὶ χορὸς, συγκροτηθεὶς εἰς τὸ ἀνθρακωρυχεῖον, περὶ τοὺς 1100 πόδας κάτω τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Ὁ θάλαμος τοῦ χοροῦ εἶχε τὸ σχῆμα τοῦ γράμματος L· τὸ πλάτος αὐτοῦ ἦτο 15 ποδῶν, ἡ βάσις 22 ποδῶν, τὸ δὲ κατὰ κάθετον ὕψος 48 ποδῶν. Ἡ συντροφία, τὸν ἀριθμὸν 230, ἐξ ὧν 100 περίπου ἦσαν κυρίαί, ἤρχισε νὰ συναθροίζεται εἰς τὸ στόμιον τοῦ ἀνθρακωρυχείου περὶ τὰς ἑννέα ἡμισυ Π. Μ., ἐξηκολούθουν δὲ νὰ καταβαίνωσι τὸν λάκκον ἕως εἰς τὴν μίαν ὥραν Μ. Μ. Εὐθὺς ἀποῦ ἐφθάναν εἰς τὸν πυθμένα τοῦ λάκκου, προέβαιναν ἕκαστος, καὶ ἀπέκοπτε κομμάτιον ἀνθρακος πρὸς μνημόσυνον τῆς ἐπικινδύνου ταύτης ἐκστρατείας, ἔπειτα δ' ἐμβαίνειν εἰς τὸν χορὸν. Τὸ ὑπηρετοῦν μουσικὸν τάγμα συνίστατο διόλου ἀπὸ μεταλλευτῶν.